

KAMERATSKAP

BREV NR. 5 TIL GAMLE VENNER.

VAREN 1993.

FOR FEMTI ÅR SIDEN — — —

102799

Så mange år er passert siden vi forlot skyttergravene foran Pulkowa-høyden utenfor Leningrad.

Mange hadde tjenestegjort i Den norske Legion fra opprettelsen i juli 1941 til avdelingen blev oppløst i mai 1943, og mange hadde ikke vært hjemme i Norge i løpet av denne tid.

På vakt i vinternatten.

Legionens frontinnsats kom til å strekke seg over litt mer enn ett år. Særlig den siste vinteren blev en forferdelig påkjenning. Det blev stadig tynnere i rekke- ne, mens frontavsnittet som skulle holdes forblev like langt. Snøstorm og bitende frost ned til 40 kuldegrader herjet med oss. Rotter og lus spredte smittsomme sykdommer. De hygieniske forhold i de tømmerklede jordhullene, såkalte bunkers, var miserable. Matrasjonene var nødtørftige. Vi sultet ikke, men var aldri mette. Døde, sårede og syke forsvant hver dag ut av frontlinjen. Nye frivillige kom til som forsterkninger, men kunne ikke stanse uttynningen. Leningrad var intet prioritert frontavsnitt i den tyske krigføring våren 1943. Situasjonen tilsa små styrker i første linje, med mobile troppestyrker bak som kunne rykke

til unnsetning der et avsnitt blev angrepet. Legionen var blitt en slik avdeling i første linje. De som lå der visste at det var lite håp om å overleve dersom et angrep skulle bli rettet direkte mot dem. Legionens oppgave var å holde ut, og det gjorde den.

Det hendte vel at man hadde sine tunge stunder og at noen klaget sin nød. Da hjalp det med en oppstrammer fra en bondegutt fra Telemark, sta som hønn. "Me lyt halda ut kara, kanskje komma heim også er'kje Leningrad te- teken!" Merkelig nok var det liten defaitisme å spore under den daglige felttjeneste. Maskingevarsalver og granatnedslag, døde og sårede var en del av frontsoldatens hverdag.

Da så ordren om avløsning kom på vårparten spredte det seg en hittil ukjent følelse av angst i kroppen. Ingen snakket om det, men mange kan sikkert den dag idag kjenne denne isnende spenning i ryggmargen.

Ville et angrep bli rettet mot våre stillinger i disse siste dager? Den fulgte med hele veien tilbake til der vi satt innlastet godsvognene i Krasnoe Selo. Hva somlet de med? Hvorfor gikk ikke det helvedes toget. Det var fint, klart vær, og det fordømte lokomotivet sendte sin svart røyk rett værs. Alt talte for en siste hilsen fra de russiske kanoner på Kronstad. Granater så store som koffertene.

Omsider satt toget seg i bevegelse, og vi fikk et par iskalde netter i vognene hvor gulvet var dekket av halm. En glødene koksovn midt på gulvet var til ingen nytte mot varmetapet langs vognens ytterflater i den store hastighet, og vinterutrustningen lå tilbake ved fronten. Frosten gikk gjennom marg og bein. Den isnende følelse i sinnet gav seg heller ikke. Hva om det braket løs der bak oss akkurat nu? Da ville selvfølgelig toget raskt bringe oss i motsatt retning.

Omsider havnet vi i Mitau, syd for Riga, hvor Legionens "Ersatzavdeling" hadde sitt kvarter. Det blev et par ville dager, men neppe værre enn hva man kunne oppleve i Vestfoldbyene når hvalfangerne kom hjem efter en overvintring på Syd-Georgia. Disiplinen skulle holdes med hard hånd, men den skled vel litt ut. Savnet av kvinner var jo hovedproblemet, men voldtekt var en utenkelighet. (Det må ha skjedd noe galt med krigen efter at Hitler og nazismen forsvant).

Selveste Himler dukket opp og holdt en tordnende appell om fortsatt krigsinnsats i det nyopprettede Regiment Norge. Tidspunktet var neppe særlig velvalgt, men noen meldte seg på strak arm, blandt dem vår venn fra Telemark, sta som hønn.

Den som for første gang frivillig drar ut i krig, slik de fleste av oss gjorde da vi meldte oss til den norske Legion, vet lite om hva han går til. Det var tiden da "Tyskland seiret på alle fronter". Det så nærmest ut til at vi ikke skulle bli ferdig med rekruttjenesten før det hele var over. De som på stående fot, der i Mitau, meldte seg til fortsatt innsats mot bolsjevismen, de visste hva de gikk til, og de visste at dette ikke blev noen parademarsj. De visste også at det de hadde foran seg ikke var noen sikker seier, uansett hva propagandahøytalerne pøste ut. Død, lemlestelse og nederlag var minst like sansynlig. De gikk sin skjebne i møte med åpne øyne og de fortjener å bli sett opp til som forbilder. Vi som ikke orket mer sitter nok tilbake med en følelse av utilstrekkelighet. Vi visste hvor Europas skjebne blev avgjort, men var ikke der - - -.

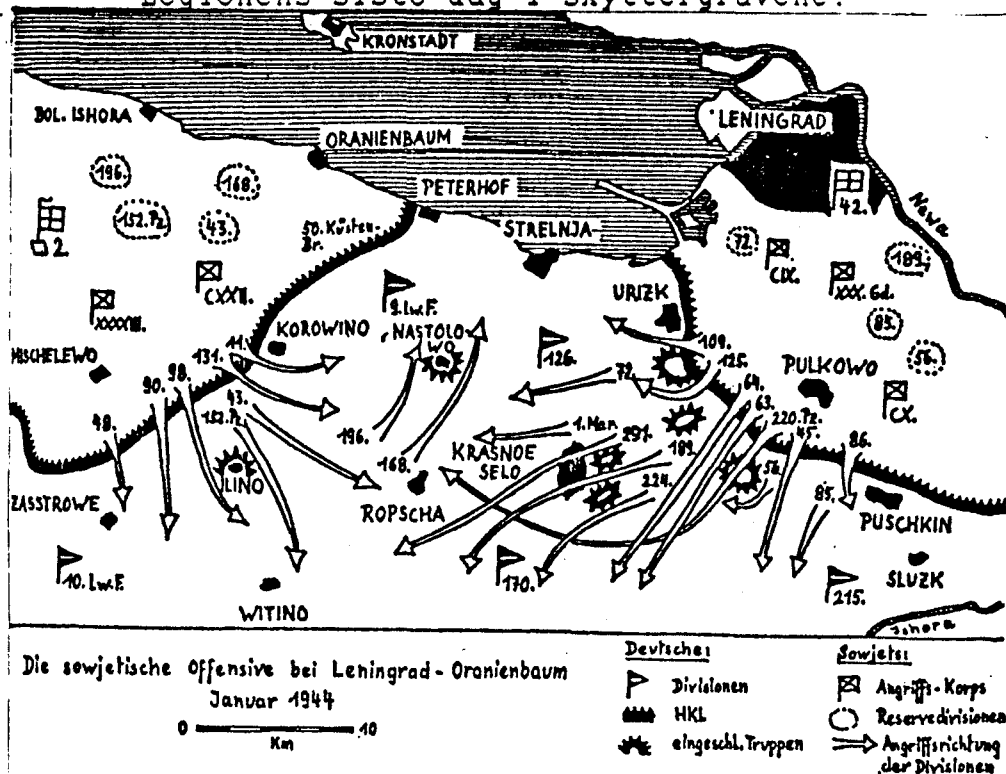
Toget førte oss videre til troppeøvelsesplassen Grafenwöhr i syd-Tyskland. Der braket det Gud hjelpe meg forfra igjen med rekruttjeneste. Her skulle det ikke være noen utskielser. Jerndisiplin skulle råde til Legionens siste dag, og tordenrøsten til troppføreren skrallet mellom kaserneveggene der han drev oss frem i ekstersisen. En førsteklases underoffiser, Østha sel var navnet. Det fortjener å bli husket. Vi forbannet ham og skar tenner der han drev oss frem, men bevares hvor vi så opp til ham og respekterte ham.

Så stevnet til slutt restene av Den norske Legion hjem til det Norge som selv idag, 50 år efter og med fasit i hånd, nekter å forstå vår handling. Trollet har sprukket. Det råtnende bolsjevikiske kadaver ligger åpent for alles åsyn, og ingen ser sammenhengen.

Bak oss lå Leningrad. Det var mot denne by Den norske Legion gjorde sin frontinnsats, ikke mot St. Petersburg som den heter idag.

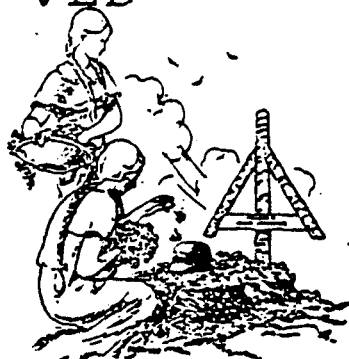

Vår siste handling i Krasnoe Selo blev å ta avskjed med de kamerater som ikke skulle få se Norge igjen, - - - på æreskirkegården i Duderhof - - -. Forfatteren Karl Holter, selv frontkjemper, leste deres navn under minnehøytideligheten. Omtrent 150 legionærer blev begravet der. Curt Adler Nilsen, frivillig også fra den første vinterkrigen i Finland, en livsglad tjuagutt fra Bergen, falt for en maskingeværssalve på Legionens siste dag i skyttergravene.

MINNESTEIN VED ISHAVET!

På Sandsøy i Senja har vår kamerat Jørgen Høve latt oppføre en minnestein over sin bror på familiens gravsted. Steinen har denne inskripsjon:

Løytnant Einar Ola Høve
f. 21.10.1912. d. 14.2.1943.

Falt ved Leningrad
i kamp mot kommunismen.

Oppsettingen er godkjent av menighetsrådet på stedet. Kanskje det blir et prisverdig eksempel til efterfølgelse?

DnL-KOMITEEN:

Vi er en selvbestaltet gruppe gamle venner fra DnL, som har tatt initiativet til en årlig samling av DnL-kamerater. Mange håper å få se igjen de trofaste venner som de stod last og brast med under nådeløse forhold i skyttergraver og efterfølgende fangenskap. Tross all propaganda og alt hat, vi merket aldri noe til "den onde vilje og det foræderiske sinnelag" som blev tillagt oss. Våre minner er godt vennskap og stor selvpoppofrelse når det røyner på.

DnL-kamerater er ingen organisasjon har ingen medlemmer og ingen kontingent. Vi står ikke for noen politisk oppfatning, og respekterer alle gamle venner uansett hva de mener idag, men vi vil gjerne bidra til å klarlegge de historiske forhold som den 2. Verdenskrig virvlet oss inn i.

Om vi skulle håpe noe mer så måtte det være at venner landet rundt vil forsøke å komme sammen om en kaffetår av og til, og befeste gammelt vennskap. I vår alder vil mange gå tunge og ensomme tider i møte. Vi bør se litt til hverandre og rekke frem en hjelpende hånd når sykdom og alder plager en gammel venn.

Er det kamerater som du savner? Antagelig kjenner vi adressen.

Vet du om kamerater som ikke har hørt fra oss og som gjerne vil ha kontakt? Gi oss beskjed!

Vi oppretter også gjerne kontakt med venner, familie og etterlatte, samt folk som interesserer seg for vår fortid, f.eks. historikere.

BRUK VÅR KONTAKTADRESSE!

THOMAS HVISTENDAHL

Vår kjære og oppofrende venn døde i høst. Han gjorde en stor innsats i kameratarbeidet, blandt annet for DnL-komiteen hvor han stod på så lenge kreftene rakk.

Hans tanker gikk til kameratene inn i de siste timer og vi overbringer hans hilsen til dere alle.

KNUT MYHRER er død.

Det var ham som skrev sangen Mari-Ann om Den norske Legion. Idag står den vel som alle norske frontkjemperes sang.

KAMERATSKAP.

Vi håper at KAMERATSKAP skal bli oppfattet som et brev til gamle venner, og ikke som et blad som kommer ut med jevne mellomrom. Tanken er å skape kontakt og gi orientering om forskjellige aktiviteter innen kameratarbeidet.

Vi vil også friske opp hukommelsen når det gjelder krigstidens begivenheter i den grad dette kan bidra til å klarlegge hva som faktisk hendte, og hva som var motivene for våre handlinger. Hittil er jo dette blitt beskrevet av dem som ønsket å trekke våre gode hensikter i tvil. Unge historikere interesserer seg for oss. Det er deres objektive fremstilling som vil bli stående. De vil også lese dette brev.

I årene som kommer vil gode venner etterhvert forsvinne. Det er vårt håp at venner på stedet vil gjøre det som de finner mest passende, f.eks. følge dem til den siste hvile og besørge en blomsterhilsen.

I KAMERATSKAP tar vi gjerne inn opplysning om det som er hendt i den utstrekning vi mottar beskjed.

KART OVER LENINGRAD

Vi har fått utarbeidet et detaljert kart over Leningrad. Det omfatter de kjente steder, våre stillinger og de andres, soldatkirkegården osv. Farvetrykk, format 30x42cm. Pris kr.50.-. Send beløpet til kontaktadressen og vi sender kartet.

ARETS SAMMENKOMST

Ønsker du å ta med et familiemedlem eller en god venn kan dette gjøres om du innbetaler beløpet over den vedlagte postgiroblankett. Blir det ikke plass får du beskjed i god tid, og beløpet i retur.

VÅR KONTAKTADRESSE

DnL-KAMERATER.

Boks 5009, MAJORSTUA. 0301 OSLO.

Hva hendte så senere foran Leningrad? Knappt et år etter at vi gikk ut av skyttergravene brast "jernringen" rundt byen. Storangrepet som førte til gjennombruddet gikk ut nettopp fra Pulkowa og rettet seg direkte mot våre gamle stillinger og mot Krasnoe Selo, slik det fremgår av vedstående kart. Det kan vel være dette brevets ettertanke hva vår skjebne hadde blitt om vi hadde vært der da stormen brøt løs. Svaret kan utleses direkte av kartet. Regiment Norge var der. Danske, hollandske og baltiske frivillige var der. Mangen norsk ungdom skulle fortsatt late livet foran Leningrad. Herfra lå tilslutt veien mot Europa åpen for verdensbolsjevismen, mens tribunesliterne gaulet: "Seier'n er vår". Vel bekomme!

Med vennlig hilsen:

ST. PETERSBURG

30 ÅR EFTER — — —

Vår venn Ulf Tur har sist høst stått i spissen for en tur til ST. PETERSBURG sammen med en historiker, en tolk og en slektning av en som falt i Legionen. De har fartet rundt på kjente steder, Pusckin, Urizk, Pulkowa og Krasnoe Selo. Deler av skyttergravssystemet på russisk side er bevart og er åpent for turister. Alle steder er de blitt meget vennlig mottatt.

I Krasnoe Selo kan en del steder gjenkjennes slik det en gang var. Noen eldre mennesker som husker litt fra Legionens tid har de truffet og ikke støtt på bitre følelser, tvert imot. Gode og vennlige kontakter blev opprettet.

Gravplassene i Duderhof blev slettet etter krigen, men huskes fremdeles. Stedet kunne uten vanskeligheter lokaliseres. Folk på stedet blev så interessert at de lovet å forsøke en prøveutgraving for å fastslå om noe kan gjenfinnes. Det blev gjort mange fotopptak og det er meningen at det skal legges opp til et kåseri med lysbilder på DnL-møtet som nu er under forberedelse.

Vi har en tilsvarende beretning fra en ung mann som har gjort to turer til området rundt St. Petersburg. Hans far falt ved Narva. Han har forsøkt å følge i farens fotspor. Også hans erfaringer er meget positive når det gjelder befolkningens vennlighet og interesse.

Det er jo ingen tvil om at befolkningen i selve byen og utenfor, i det område som var under tysk besettelse, levet i den ytterste nød. De kunne ha all grunn til å hate dem som de mente hadde bragt krigen inn i deres land. Det ser ikke ut til å være slik.

Det russiske folk har jo gjennomgått så ubeskrivelige lidelser under det kommunistiske åk at selv krigshandlingene og alt de førte med seg nærmest var en del av de's hverdag. Det russiske folk forstår nok mer om årsak og virkning enn deres omverden gjør.

ST. PETERSBURG

51 ÅR EFTER — — — ?

Vi akter å undersøke mulighetene for en fellestur til St. Petersburg våren 1994.

Rammen for en slik reiseplan vil antagelig kunne bli følgende:

Reisen gjennomføres i mai måned.

Reisens varighet 1 uke.

Fremmøte og avslutning i Oslo.

Buss, tur og retur Oslo - Nynähamn.

5 dagers kryssing med ferge Nynähamn - St. Petersburg. All overnatting ombord med full kost.

Vi medbringer egen tolk og bruker vår egen buss i St. Petersburg.

Kan dette gjennomføres så regner vi med at vi fritt kan besøke de steder vi måtte ønske.

Vi fyller all bagasje plass i bussen med gaver til en institusjon i Krasnoe Selo som har et påtrengende behov. (Barnehjem, aldershjem e.l.)

Prisen er avhengig av den kvalitet som ønskes på lugarplass.

Vi antar at kostnadene vil ligge mellom kr. 4000,- til 5000,-, alt iberegnet.

Skal dette kunne gjennomføres i praksis må det allerede nå avklares om det finnes en tilstrekkelig sterk interesse.

Er du interessert?

Send snarest et kort til vår kontaktadresse!

Dette skal selvfølgelig være helt uforpliktende for deg, men du vil senere motta et bindende tilbud om det viser seg å være tilstrekkelig interesse.

